

ומה הסוקל אינו נסקל – And if the one who stoned is not stoned, etc.

OVERVIEW

בן גרושה explained that the reason if עדים זוממים testified that someone is a בן גרושה, the כהן do not become a בן גרושה because of the following ק"ו. If a כהן marries a גרושה, so he is מחלל זרעו and nevertheless the כהן does not become מחלל, so these עדים זוממים who were not actually מחלל this alleged בן גרושה (for they were הזום), should certainly not become מחלל (a בן גרושה). רבינא refuted בר פדא saying that if you follow the logic of this type of a ק"ו, you negated the whole rule of הזמה, for we can always make the following ק"ו that ומה הסוקל אינו נסקל, הבא לסקול ולא סקל, ק"ו. There is a dispute between רש"י and תוספות how to explain this ק"ו of רבינא.

פירש הקונטרס¹ כשהרגו אין נהרגין² דין הוא דבאו להרוג ולא הרגו דאין נהרגין³ - רש"י explained the ק"ו of רבינא as follows; **when they killed the accused** based on the testimony of the עדים זוממין (ומה הסוקל), the rule is that the עדים זוממין **are not killed** (הבא), **the rule should be that if** the עדים merely **came to kill him** (ולא סקל), **but did not kill him** (אינו נסקל), certainly the עדים זוממין **should not be killed** (אינו דין שלא יסקל).

פירש"י asks on תוספות:

וקשה טובא חדא דהוי ליה למימר כדאמרין לקמן (דף ה,ב) הרגו אין נהרגין⁴ - גמרא **And this explanation is very difficult; firstly, רבינא should have said as the states later: 'if they killed the accused, the עדים זוממין are not killed;** why change the syntax to ומה הסוקל אינו נסקל וכו'.

פירש"י has an additional question on תוספות:

¹ עדים שלא הזומו עד שנהרג הנדון ואח"כ הזומו אין נהרגין כדאמרין בפרקין (ה,ב) הרגו אין נהרגין דכתיב כאשר זמם ולא כאשר עשה.

² The גמרא (and the משנה) later on ב,ה teach that הזמה is carried out only if the alleged murderer was not killed, but if already killed him the עדים are not killed. We derive it from the פסוק לאהין of עשה. [It should be noted that we do not find in the גמרא the (popular) לימוד of עשה ולא כאשר עשה. It is however mentioned by רש"י ותוספות וכו'.]

³ If we follow this type of ק"ו we can never fulfill the זמם, ועשיתם לו כאשר זמם, for we will always argue, if their testimony was acted upon and the accused was punished we do not punish the עדים זוממין, so how can we punish them if the accused was not yet punished.

⁴ הסוקל הרגו אין נהרגין to הרגו אין נהרגין (see footnote # 1). Why would the גמרא change from הרגו אין נהרגין (if the גמרא meant הרגו אין נהרגין) to הרגו which refers to all מיתות בי"ד.

ועוד מאי פריך שאני הכא דגלי קרא בהדיא⁵ דהבא לסקול ולא סקל דנסקל⁶ -

And furthermore, what is פדא asking רבינא; here by סוקל it is different from סקילה to the accused, but the accused was not stoned, that the עדים are stoned; the תורה teaches this to us -

בההוא קרא גופיה דחזינן דהסוקל אינו נסקל כדכתיב כאשר זמם ולא כאשר עשה -

In that very same פסוק from where we see that if the accused was stoned, the עדים are not stoned, as it is written, 'as he plotted'; but not as he did; this is concerning הריגה, where there is no basis for the ק"ו since it contradicts the פסוק -

אבל לעולם אימא לך דאית לך שפיר קל וחומר דלעיל דלענין חילול -

However, generally (where there is no special directive) I can say to you that the previous ק"ו regarding חילול is a proper one -

דהא לא גלי קרא בשום מקום דשייך בדבר הזה שיתחלל הזמה⁷ -

For the תורה never revealed to us anywhere that regarding חילול the concept of הזמה is applicable; therefore once we know that מחלל לא חילל we can deduce that הבא לחלל אינו דין שלא חילל

תוספות asks a final question:

ועוד קשה דהוה ליה לתרץ דהתם ודאי לא עבדינן קל וחומר -

And an additional difficulty; for the גמרא should have answered that there (regarding חילול) we certainly cannot make such a ק"ו -

משום דאם כן בטלת תורת עדים זוממין לגמרי⁸ ולא משכחת לה כאשר זמם -

For if so (that we will make this ק"ו), you have nullified the law of עדים זוממין and the ruling of כאשר זמם can never happen -

אבל לעיל דלא בטלת תורת עדים זוממין⁹ שייך שפיר למיעבד קל וחומר -

⁵ We know for certain that regarding the death penalty the laws of הזמה apply, for the תורה writes regarding the punishment of עדים זוממין (in ט, כא) that (דברים [שופטים] יט, כא) that ולא תחוס עיניך נפש בנפש וגו'.

⁶ We cannot utilize the ק"ו of חילול, since the תורה clearly teaches us that the דין of חילול is (as it is written) only כאשר זמם, but not כאשר עשה. We cannot argue with logic against a clear directive from the תורה.

⁷ There is no פסוק that teaches that for wanting to make someone a חלל the laws of הזמה apply (as opposed to חלל) [see footnote # 5.]. Therefore since we know that a מחלל is not מחולל, we can assume that חלל are certainly not מחולל. [Alternately; in the ק"ו of חילול both the קל and the חומר are derived from the laws of הזמה. We know that חלל because it says [ולא כאשר עשה], but those same words teach us that חלל has no consequence of being מחולל (and since we do not know that הזמה applies by חילול), therefore certainly wanting to be מחלל should not cause חילול.]

⁸ Whenever בי"ד would wish to punish the עדים זוממין we can argue that if the punishment to the accused was already carried out, the עדים זוממין are not punished, so if the accused was not yet punished, the עדים זוממין should certainly not be punished.

⁹ All we are saying is that by חילול the law of כאשר זמם does not apply, for חילול is a different case, as we see that the

However previously (the חילול בר פדא ק"ו of regarding) where you are not nullifying the law of הזמה, it is proper to make such a ק"ו.

Tosfos offers his explanation:

לכך פירש רבינו תם דהכי קאמר ומה הסוקל אינו נסקל -

Therefore the ר"ת explained that this is the meaning of הסוקל אינו נסקל -

פירוש אדם שסוקל חבירו באבנים ומת דנדון בסייף ולא בסקילה¹⁰ -

It means, a person who stones his friend with stones, and the victim died, the murderer is punished by the sword (הרג), but not by stoning, so -

הבא לנסקל ולא נסקל עדים שמעידין איש פלוני שמחויב סקילה ולא נסקל על ידם -

The one who was supposed to be stoned, meaning where זוממין testified that this person deserves סקילה,¹¹ but he was not yet stoned by their testimony -

אינו דין שלא יסקלנו¹² -

Is it not certain that we should not stone them?!¹³ -

והשתא לא בטלת לגמרי¹⁴ דאיכא לאוקומי קרא דועשיתם כאשר זמם -

And now you have not nullified completely the rule of כאשר זמם, for we can establish the פסוק of כאשר זמם, ועשיתם לו כאשר זמם, in a case -

כשהן מעידין שמחויב שאר מיתות בית דין שאינו בסקילה -

Where the עדים זוממין are testifying that the accused is liable for other מיתות ב"ד זוממין which are not סקילה. We could have said that ק"ו -

ואפילו הכי לא עבדינן האי קל וחומר¹⁵ -

חילול is not מחולל. It is not an encompassing law in הזמה but only a limited law in חילול.

¹⁰ The punishment for murder (no matter how the victim was murdered [even if it was through סקילה]) is סייף (or הרג) by the sword.

¹¹ For instance they testified that he was מחולל שבת which is punishable by סקילה.

¹² [Others amend this to read שלא יסקלן.] We should rather punish these זוממים with סייף, but not with סקילה (see (רישב"א). If in a case where someone actually killed by סקילה, nevertheless he is (not punished by סקילה, but rather he is) punished by סייף, so these עדים who merely attempted (through their testimony) to kill someone by סקילה, should certainly not receive סקילה (but rather סייף).

¹³ We understand now why רבינו תם did not say אינו נהרגין ומה אם הרגו אינו נהרגין (the first question on פירש"י), because we are discussing specifically סקילה. The second question on רש"י does not apply to the ר"ת because the ק"ו is not from a case of הזמה (where the קרא is גלי להדיא), but rather from a case of actual killing (similar to the ק"ו of בר פדא of actual חילול). פירוש ר"ת continues to explain why the third question is also not difficult according to ר"ת.

¹⁴ The תורת הזמה will be partially nullified (if we assume this ק"ו regarding סקילה (etc.)), but it will not be nullified regarding הרג (see מהרש"א). If the עדים testify that someone is deserving הרג (the accused killed someone by a sword, which is punishable by הרג), the עדים (if they are הזום) will also receive הרג, for there is no ק"ו to oppose it. See ערוך. See חמור מהחנק הרג is חמור (הרג) if we assume that הרג is חמור (not just by הרג) as well (הנך) by כאשר זמם that we will also implement זמם לבר. See 'Thinking it over' # 2.

¹⁵ We know that we do not make such a ק"ו (to limit the כאשר זמם to a case of הרג (וחנק) and exclude it by סקילה [(ושריפה)] see 'Thinking it over' # 3], for we do not find anywhere that we should limit the כאשר זמם except in the cases which our משנה mentions (by גרושה and בן גרושה).

And nevertheless we do not make such a ק"ו,¹⁶ but rather we implement the זמם כאשר זמם in any event (even by סקילה) -

דהכי¹⁷ קאמר לו לעיל דלא עבדינן קל וחומר בכהאי גוונא:

So how can בר פדא state previously that we do make such a ק"ו?!

SUMMARY

According to רש"י the ק"ו of ומה הסוקל is the same as הרגו אינן נהרגים וכו'. According to תוספות the ק"ו is from a person who actually stoned someone to death, but nevertheless he receives הרג (not סקילה) so the עדים who merely want to punish the accused with סקילה should certainly not receive סקילה.

THINKING IT OVER

1. What is the difference between the second question of תוספות (ועוד מאי פריך שאני) (תוספות) and the third question of תוספות (ועוד קשה דהו"ל לתרץ וכו') (הכא וכו')?
2. The ר"ת writes that according to his explanation, the ק"ו of רבינא is לא בטלת (תורת) However the גמרא clearly states that רבינא prefaced his ק"ו by saying, 'א"כ בטלת תורה עדים זוממין' (הזמה).¹⁸
3. How could רבינא have thought to make a ק"ו to exclude שריפה from זמם,¹⁹ since we need a פסוק of ולא לאחותו, ולא לעשות לאחין, to exclude זוממי בת כהן from שריפה, it is evident that there is עדים זוממין for שריפה?²⁰

¹⁶ The basis of the ק"ו of בר פדא (and רבינא) is that planning to do something wrong cannot be worse than actually doing something wrong. However since כאשר זמם applies in all cases (in contradiction to the logic of this ק"ו), this proves that the תורה teaches us regarding עדים זוממים that it is indeed the opposite, where planning to do something wrong is punishable more than actually doing it.

¹⁷ The הגהות הב"ח amends this to read נמי קאמרינן לעיל דהכי (instead of קאמר לו לעיל). The מהרש"א amends it to read מהרש"א. The translation here follows the גירסא of the מהרש"א. והיכי קאמר לעיל דעבדינן ק"ו בכה"ג.

¹⁸ See footnote # 14.

¹⁹ See footnote # 15.

²⁰ See 20-25 # אוצר מפרשי התלמוד.